

Seat No. : _____

TN-105

B.A. Sem.-III

May-2013

Psychology (Core 201)

(Child Development - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (અ) બાળ મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ સમજાવો. 7
અથવા
બાળ મનોવિજ્ઞાનનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો.
- (બ) ફોઈડનો મનોવિશ્લેષણનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 7
અથવા
એરિક્સનનો મનોસામાજિક સિદ્ધાંત સમજાવો.
2. (અ) કારક વિકાસ એટલે શું ? કારક વિકાસના પ્રકારો વર્ણવો. 7
અથવા
પ્રારંભિક બાલ્યાવસ્થા અને મધ્ય બાલ્યાવસ્થામાં થતો કારક-વિકાસ વર્ણવો.
- (બ) બાળકનો આવેગાત્મક વિકાસ વર્ણવો. 7
અથવા
અજાણ પરિસ્થિતિમાં બનતા પ્રસંગો વર્ણવો.
3. ટૂંકનોંધ લખો : (દરેક વિકલ્પમાંથી એક)
(અ) બાળ મનોવિજ્ઞાન – સૈદ્ધાંતિક અને વ્યાવહારિક વિજ્ઞાન તરીકે 4
અથવા
બાળ મનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસનું મહત્ત્વ
- (બ) વોટ્સનનો ભયના અભિસંધાન અંગેનો પ્રયોગ 4
અથવા
પિયાજેએ દર્શાવેલ બોધાત્મક વિકાસના તબક્કા
- (ક) જન્મ પછી બાળકનાં વજન અને ઊંચાઈનો વિકાસ 4
અથવા
કારક વિકાસનો ક્રમ
- (ડ) આવેગનું સ્વરૂપ (પાસાં) 4
અથવા
આનંદના આવેગની અભિવ્યક્તિનો વિકાસ

4. નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ છ)

12

- (1) બાળ મનોવિજ્ઞાનની કોઈપણ એક વ્યાખ્યા આપો.
- (2) વ્યક્તિગત ભિન્નતા એટલે શું ?
- (3) ફોઈડે દર્શાવેલ મનોજાતીય વિકાસના તબક્કા જણાવો.
- (4) એરિક્સને દર્શાવેલ મનોસામાજિક વિકાસના તબક્કા જણાવો.
- (5) બાળકના શારીરિક વિકાસ પર અસર કરતાં ઘટકો જણાવો.
- (6) અંતઃસ્ત્રાવી ગ્રંથિ એટલે શું ?
- (7) આવેગનો અર્થ આપો.
- (8) સ્વ-સત્માન આવેગ એટલે શું ?

5. માંગ્યા પ્રમાણે જવાબ લખો :

(અ) નીચેનાં વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

5

- (1) બાળ મનોવિજ્ઞાન સૈદ્ધાંતિક અને વ્યાવહારિક વિજ્ઞાન છે.
- (2) બાળ મનોવિજ્ઞાન માત્ર વિકાસાત્મક મનોવિજ્ઞાન સાથે સંબંધ ધરાવે છે.
- (3) વર્તનવાદની સ્થાપના વોટ્સને કરી.
- (4) પાવલોવે બોધાત્મક વિકાસનો સિદ્ધાંત આપ્યો.
- (5) બધા બાળકો એકસરખા હોય છે.

(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો :

5

- (1) જન્મ સમયે બાળકની ઊંચાઈ આશરે _____ ઈંચ જેટલી હોય છે. (10, 20)
- (2) આવેગિક વિકાસ અંગેનો અભ્યાસ _____ એ કર્યો. (વુડવર્થ, કેથેરાઈન બ્રિજીસ)
- (3) નવજાત શિશુમાં જન્મ સમયે _____ હોય છે. (ઈડ, અહમ્)
- (4) એરિક્સન પ્રમાણે જન્મથી એક વર્ષ _____ છે. (શૈશવ અવસ્થા, કિશોરાવસ્થા)
- (5) બાળક _____ માં નવાં નવાં કૌશલ્યો શીખે છે. (મુખ અવસ્થા, સુષુપ્ત અવસ્થા)

(ક) જોડકાં જોડો :

4

(અ)

(બ)

(1) આવેગના વિકાસનો સિદ્ધાંત	(a) આલ્બર્ટ બાંડુરા
(2) સામાજિક શિક્ષણનો સિદ્ધાંત	(b) પિયાજે
(3) બોધાત્મક વિકાસનો સિદ્ધાંત	(c) સિગમન્ડ ફ્રોઈડ
(4) મનોવિશ્લેષણનો સિદ્ધાંત	(d) કેથેરાઈન બ્રિજીસ

Seat No. : _____

TN-105

B.A. Sem.-III

May-2013

Psychology (Core 201)

(Child Development - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Figures to the right indicate full marks of the question.

1. (a) Explain the nature of Child Psychology. 7
OR
Describe the scope of Child Psychology.
- (b) Explain Freud's Theory of Psychoanalysis. 7
OR
Explain Erikson's Psycho-social Theory.
2. (a) What is Motor Development ? Describe the types of Motor Development. 7
OR
Explain motor development in Early Childhood and Middle Childhood.
- (b) Describe Emotional Development of a child. 7
OR
Describe episodes in strange situations.
3. Write short note : (one from each group)
- (a) Child Psychology – as a Theoretical and Applied Science. 4
OR
Significance of the study of Child Psychology
- (b) Watson's Experiment of Fear Conditioning 4
OR
Stages of Cognitive Development according to Piaget
- (c) Child's Development of weight and height after birth. 4
OR
Order of Motor Development
- (d) Nature (Aspects) of Emotion 4
OR
Development of Emotional Expression of Happiness

4. Answer in **one** or **two** sentences : (any **six**) 12
- (1) Give any **one** definition of Child Psychology.
 - (2) What is Individual Differences ?
 - (3) State the stages of Psycho-sexual development according to Freud.
 - (4) State the stages Psycho-social development according to Erikson.
 - (5) State the factors affecting Child's Physical Development.
 - (6) What is Endocrine Gland ?
 - (7) Give the Meaning of Emotion.
 - (8) What is Self-conscious Emotion ?

5. Do as directed : 5
- (a) State the following sentences are **True** or **False** :

- (1) Child Psychology is theoretical as well as applied science.
- (2) Child Psychology is related with developmental psychology only.
- (3) Watson established behaviourism.
- (4) Pavlov constructed Theory of Cognitive Development.
- (5) All children are equal.

- (b) Fill in the blanks : 5

- (1) A child's height is of _____ inches approximately at the time of birth.
(10, 20)
- (2) _____ studied emotional development.
(Woodworth, Catherine Bridges)
- (3) There is _____ in a new-born baby. (Id, Ego)
- (4) According to Erikson, _____ period is from birth to one year.
(Infancy, Adolescence)
- (5) A child learns new skills in _____ stage. (Oral, Latency)

- (c) Match the following : 4

A	B
(1) Theory of Emotional Development	(a) Albert Bandura
(2) Social Learning Theory	(b) Piaget
(3) Theory of Cognitive Development	(c) Sigmund Freud
(4) Theory of Psychoanalysis	(d) Catherine Bridges